

## POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania P. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.

o ustalenie niepodlegania ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczenia społecznego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 maja 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od P.P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów pełnomocnika procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania P. P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. . – oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. . z dnia 23 września 2015 r., sygn. akt VI U (...), oddalającego odwołanie P. P. od decyzji organu rentowego z 3 stycznia 2014 r., w której stwierdzono, że P. P. od 1 marca 2013 r. podlega polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości. Wskazano, że „Pierwsze zagadnienie dotyczy koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i stosowania zarówno przez organ rentowy, jak i przez Sąd przepisów o marginalności zatrudnienia. W rozważaniach Sądu pominięto kwestię zdefiniowania pojęcia pracy o charakterze marginalnym. Chociaż Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 (znowelizowane Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 465/2012) zawiera pojęcie „praca o charakterze marginalnym”, to brak w aktach normatywnych jakichkolwiek kryteriów, które pozwalałyby dokonywać kwalifikacji takiej pracy...”.

W ocenie autorki skargi istnieje ponadto „potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, albowiem użyte w Rozporządzeniu podstawowym zwroty „wykonywanie pracy najemnej” oraz „wykonywanie pracy na własny rachunek”, nie wskazują w sposób kategoryczny, czy przepis art. 13 ust. 3 Rozporządzenia podstawowego ma zastosowanie już w przypadku rozpoczęcia pracy czy dopiero w przypadku objęcia osoby ubezpieczeniem społecznym”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: - odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, - o oddalenie skargi, w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania, - zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,

zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.

Zgodnie z dotychczasowym orzecnictwem Sądu Najwyższego, skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien nie tylko określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecnictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji jest sprzeczna z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecnictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08, LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący

powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Autorka skargi nie wykazała przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.

Przede wszystkim w uzasadnieniu wniosku – poza tylko swoistą sygnalizacją potrzeby wykładni wskazanych przepisów prawa – nie ma rzeczowej argumentacji uwzględniającej stanowisko zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie przeprowadzonych analiz interpretacyjnych przepisów między innymi art. 11 ust. 1, art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, (Dz.U. UE. L. 2004.166.1; dalej „rozporządzenie nr 883/2004”) oraz art. 6, art. 14 ust. 5b i art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE. L. 2009.284.1; dalej „rozporządzenie nr 987/2009” lub „rozporządzenie wykonawcze”), analiz zasadzających się na powołanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku orzeczeniach Sądu Najwyższego czy też Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Ponadto autorka skargi nie uwzględnia w konstrukcji uzasadnienia wniosku zasadniczych ustaleń zaskarżonego wyroku, zgodnie z którymi ubezpieczony zawarł umowę o pracę ze słowacką firmą M. s.r.o. Do jego obowiązków należało wykonywanie prac promotora usług i produktów, nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi klientami pracodawcy, prezentacja i promocja działalności pracodawcy i jego klientów, zapewnianie pisemnych źródeł, materiałów i urządzeń technicznych w celu realizacji i przeprowadzania szkoleń internetowych. Ubezpieczony świadczył pracę na terenie Słowacji w wymiarze 10 godzin miesięcznie i otrzymywał z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 40 euro miesięcznie. Słowacka instytucja ubezpieczeniowa nie zaakceptowała ustalonego w stosunku do odwołującego (przez ZUS) tymczasowego ustawodawstwa słowackiego w okresie od 1 marca 2013 r. Takie ustalenie jest wiążące dla organu rentowego, nie może on

przeprowadzać własnych postępowań w tym zakresie, ponieważ ocena prawna zaistnienia stosunku ubezpieczenia mogła nastąpić wyłącznie na podstawie przepisów miejsca świadczenia pracy i mogła być dokonana tylko przez organ władny te przepisy stosować. Skutkiem powyższego była odmowa objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniami społecznymi na podstawie wskazanego w decyzji prawa właściwego. W takim przypadku ZUS nie miał innej możliwości jak ustalić polskie ustawodawstwo w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Sąd drugiej instancji oceniając kwestię „marginalności zatrudnienia” odwołującego się uznał, że twierdzenia apelacji odwołującego się co marginalności jego zatrudnienia przy uwzględnieniu dochodu z umowy o pracę (około 160 zł w miesiącu) i dojazdach z M. na teren Słowacji (odległość ok. 600 km) nie znajduje żadnego uzasadnienia, zwłaszcza w świetle braku dowodów na dodatkowe świadczenia ze strony pracodawcy słowackiego w zakresie pokrycia przez niego kosztów podróży ani zamieszkania odwołującego się w Słowacji.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma swoją podstawę w art. 98 k.p.c.